

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ
CONTENT

Байдильдинова Д.К. Мәтінмен жұмыс арқылы оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту.....	3
Муратбекова Н.Т., Хадесова Ж.Е., Жомартова А.К., Амирова Диана С., Сулейменқұлов Ж.Д. Развитие навыков безопасного поведения учащихся через моделирование ситуативных заданий.....	5
Алмабекова Г.А. Химия пәнінде жобаға негізделген оқытуды жүзеге асыру.....	10
Мукашова Ж.К. Зерттеп оқу әдісі арқылы оқушылардың мәтін тілін талдау дағдысын дамыту.....	12
Иманбекова Н.Н., Иманбекова А.Н. Әдеби үстел ойындары арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту.....	15
Байжуманова А.Ж., Искакова Р.А. Саралаудың күрделендіру және креативтілік принциптері арқылы оқушылардың жазба жұмысын қалай жақсартуға болады?.....	18
Искакова Р.А. «STEAM» сабақ арқылы оқушылардың зерттеушілік қабілеттерін дамыту.....	20
Таубалдиева А.Т. Қазақ тілі сабақтарында PBL әдісін қолдану арқылы 8Т2 сынып оқушыларының талдау дағдысын жетілдіру.....	23
Райымбекова И.Қ. Өндірістік экология пәнін оқытуда CASE-STUDY тәсілін қолданудың студенттердің зерттеу құзіреттілігін қалыптастыруға әсері.....	26
Мұратқалиұлы А. «Мектеп оқушыларының белтемірге (турникке) тартылуын дамыту».....	29

Алимов А.Х., Арыстанова Г.А., Утепова М.О. және т.б. авторлардың «Проблемно-ориентированное обучение (PBL) в школе»

5.Сембаева С.К., Естепбергенова Г.Ж., Попкова С.В., Халитова А.К., Алимов А.Х., Арыстанова Г.А., Утепова М.О. және т.б. авторлардың «Проблемно-ориентированное обучение (PBL) в школе»

6.И.Щербакова «Что такое problem-based learning, или проблемно-ориентированное обучение»

7.Нуртазин С.Т., Базарбаева Ж.М., Есимсиитова З.Б., Ермекбаева Д.К. «Проблемно-ориентированного обучения» // Успехи современного естествознания. – 2013. – № 5. – С. 112-114

Райымбекова Индира Қалмаханқызы

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің аға оқытушысы, PhD

e-mail: indira.rk17@gmail.com

ӨНДІРІСТІК ЭКОЛОГИЯ ПӘНІН ОҚЫТУДА CASE-STUDY ТӘСІЛІН ҚОЛДАНУДЫҢ СТУДЕНТТЕРДІҢ ЗЕРТТЕУ ҚҰЗІРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ӘСЕРІ

Мәселенің сипаттамасы. «Өндірістік экология пәнін оқытуда CASE-STUDY тәсілін қолдану студенттердің зерттеу құзіреттілігінің қалыптасуына қалай әсер етеді?»

Шешімін ұсыну. Case-study – білім беру процесінде нақты өмірлік жағдайларды талдау арқылы білім алушылардың шешім қабылдау, талдау жасау, сыни ойлау және ұжымдық жұмыс дағдыларын дамытуға бағытталған әдіс болып табылады. Осы дағдыларды қалыптастыра отырып біз білім алушылардың зерттеу құзіреттіліктерін де қалыптастыра аламыз. Case-study тәсілін қолдану барысында білім алушылар нақты мәселелерді шешу арқылы білімді тәжірибеде қолдануды үйренеді, күрделі жағдайларға бірнеше шешім табу үшін сыни және шығармашылық ойлауды жетілдіреді, түрлі баламаларды талқылап, тиімді шешім ұсыну және шешім қабылдау қабілетін дамытады, сонымен қатар, ұсынылған мәселені жан-жақты зерттеп, талдау жасау арқылы зерттеушілік құзіреттіліктерін қалыптастырады. Бұл тәсілді қолдану бірнеше кезеңдерден тұратын күрделі процесс болып табылады. Дайындық кезеңінде оқытушы сабақтың мақсаты мен тақырыбына сай нақты жағдайды (кейс) таңдайды, кейстің шынайы және оқу мақсаттарына сай болуын қадағалайды. Келесі кезеңде білім алушыларды шағын топтарға бөліп, кейстің сипаттамасы, тапсырмалар мен шешілуге тиісті мәселелер беріледі (сурет - 1). Ары қарай белгіленген уақыт аралығында білім алушылар кейсті талдайды, мәселені анықтап, ықтимал шешу жолдарын іздейді. Соңғы этапта білім алушылар мәселеге қатысты өз шешімін ұсынады және дәлелдер келтіреді. Оқытушы ұсынылған шешімдерге талдау жасап, нәтижелерді бағалайды. Кейстегі мәселені білім алушылар жан-жақты талзерттеп, дұрыс шешімін ұсыну үшін кейстің орындалуына жеткілікті уақыт берген жөн болып табылады. Зерттеу соңында зерттеуге алынған топтарға кері байланыс сілтемесі беріліп, олардың өз жетістіктерін бағалауына мүмкіндік жасалды (сурет 2).

Сурет -1. Шағын топтардың кейспен жұмыс жүргізу сәті

Кері байланыс
Сабақ соңында бірден кері байланыс беріңіз

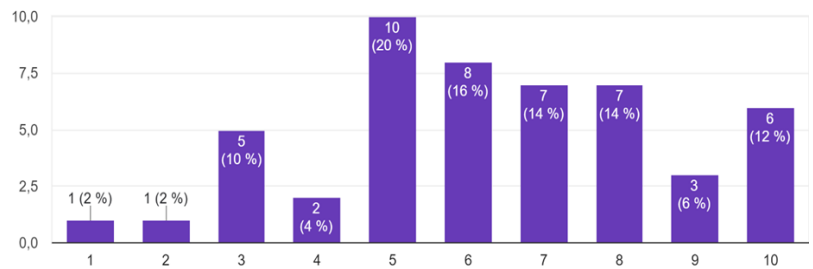
Аты жөніңіз (толығымен)*
Резервтік ответ

Түсінібеген сұрақ: Сіз үшін түсініксіз болып қалған, түсінуге қиындық тудырып жатқан немесе тағы да қосымша іздену қажет кез-келген сұрақты/мәселені жазыңыз
Резервтік ответ

Ұсыныстар мен пікірлер: Бүгінгі сабақ туралы өз пікіріңізбен/ұсынысыңызбен бөлісіңіз.
Резервтік ответ

Өзіңіздің зерттеу құзіреттілігіңізді (қабілетіңізді) қалай бағалайсыз?

50 ответов

Сурет – 2. Білім алушыларға кері байланыс сауалнамасы және олардың өзінің зерттеу құзіреттілігін бағалау нәтижесі

Оқытудың бұл тәсілін таңдауымыздың бірнеше себебі бар:

1. Зерттеуге бағытталған

2. Бірнеше дағдыны қатар дамытуға болады: ортақ ақпарат алмасу арқылы білім алушылардың жоғары белсенділігін, командамен жұмыс жасау, өз бетінше іздену, критикалық ойлау дағдыларын дамытады.

3. Студенттерді белсенді ойлануға «мәжбүрлейді».

4. Бірнеше технологияларды біріктіреді: - кооперативті оқыту (cooperative learning) – ортақ мақсат, оң қарым-қатынас, тұлғаралық дағдылар, жеке бастың жауапкершілігі; құзіреттілікті оқыту тәсілі (компетентностый подход) – жаңа идеяларды өндіру қабілеті, ашықтық – коллективтегі конфликтсіз өзара қарым-қатынас, ұйымдастырушылық қабілет, логикалық бірізділік; студентке бағдарланған оқыту тәсілі (студентоориентированный подход) пәнаралық оқыту тәсілі (междисциплинарный подход)

5. Зерттеу әдістемесін үйренуге көмектеседі

Зерттеу барысындағы алынған алғашқы нәтижелермен «Action Research тұжырымдамасы және үздік тәжірибелер панорамасы» тақырыбында өткен «Идеялар фестивалінде» бөлістік (сурет 3).

Сурет -2. Зерттеудің алғашқы нәтижелерімен «Идеялар фестиваліндегі» таныстыру сәті

Зерттеу әдістері. Сауалнама, кәсіби сұхбат, бақылау жүргізу.

Нәтижелер және рефлексия. Зерттеу келесі қорытындыларды жасауға мүмкіндік берді:

11. Оқытуда Case-study тәсілін қолдану білім алушылардың зерттеу құзіреттіліктерін қалыптастыруға көмектеседі: студенттер зерттеу сұрағын дұрыс құрылымдай алады; зерттеу этаптарын, әдістемесін біледі; зерттеу нәтижелерін дұрыс талдай алады;
12. Білім алушылардың зерттеу құзіреттіліктерімен қатар сыни ойлау, шешім қабылдау, креативтілік сынды дағдылары да жетіледі.
13. Case-study тәсілі арқылы студенттердің аналитикалық зерттеу, басты (кілттік) мәселелерді анықтау және соған сәйкес шешімдер ұсыну қабілеттері дамиды.

Зерттеу перспективасы бойынша ұсыныстар. Зерттеу жұмысының нәтижелерін қорытындылай отырып, келесі ұсыныстарды енгізуге болады:

1. Іс-әрекеттегі зерттеу арқылы оқытушылардың кәсіби біліктілігін арттыру.
2. Зерттеу құзіреттілігін дамытудың жас мамандардың жоғары оқу орнынан кейінгі білімін жетілдіруіне ықпалын зерттеу

Әдебиеттер тізімі

1. Kaddour, R. (2011). The Impact of Case-Based Learning on the Development of Critical Thinking Skills in Nursing Students // International Journal of Nursing Education Scholarship, V 5, N2 Article 20.

2. Pilz, M., & Zenner, H. (2018). Using case studies in business education to promote networked thinking: findings of an intervention study // Teaching in Higher Education, 7 V. 23, 2018 - Issue 3. P. 325-342

3. White, L. E., Tapp, S. S., & Woolley, T. (2009). Critical Thinking in the Classroom: Case Studies in Higher Education // International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, V. 21(1), P. 102-113.